

Nederlands
Philharmonisch
Orkest

Nederlands
Kamerorkest

WELKOM BIJ HET ORKEST

Voor vragen rondom 'Welkom bij het orkest' neemt u contact op Jacco Minnaard,
projectleider NedPhO GO! jacominnaard@nedpho.nl

*Dit lesmateriaal is gemaakt door **TOONZETTERS** in opdracht van Het Nederlands
Philharmonisch Orkest|Nederlands Kamerorkest.
Voor meer informatie www.toonzetters.com*

Beste docenten,

Jullie gaan samen met jullie klas naar het concert 'Welkom bij het Orkest'. Het concert is er helemaal op gericht om kinderen de kracht en impact van het volledige symfonieorkest te laten ERVAREN. Dat doe je natuurlijk niet alleen door te luisteren naar hun prachtige muziek maar ook door zelf mee te zingen en mee te doen. Welkom bij het orkest is een participatieconcert!

Ter voorbereiding op deze bijzondere ervaring zijn er een introfilmpje en 3 VLOGS gemaakt die je met je klas gaat bekijken. In de 3 vlogs gaat presentator Pepijn Gunneweg op zoek naar een prachtig klassiek muziekstuk dat hij op de radio gehoord heeft. Zo belandt hij bij de musici van het NedPhO en raakt in gesprek met dirigent Stijn en altvioliste Laura.

Naast deze vlogs is er ook LESMATERIAAL waar je in de klas mee aan de slag gaat.

Je vindt dit lesmateriaal op de website van NedPhO GO! Of via deze link:

<https://www.orkest.nl/NedPhO-go/welkom-bij-het-orkest>.

PARTICIPATIECONCERT

Het lesmateriaal is geschreven om de leerlingen voor te bereiden op het concert van het symfonieorkest en het bezoek van de musici in de klas.

De kinderen zullen tijdens het concert:

1. het lied 'Op z'n allerbest' met het orkest meezingen
2. samen met slagwerker Theun een bodypercussie uitvoeren
3. de melodie van het prachtige 'Una fortiva lagrima' (gecomponeerd door Donizetti) mee neuriën
4. en met dirigent Stijn samen het orkest dirigeren (dit geldt voor een aantal leerlingen)

Ter voorbereiding van het concertbezoek en het bezoek van de musici in de klas vragen we jullie om in ieder geval de volgende onderdelen van het lesmateriaal met je klas te doen.

Bekijk VLOG 1 waarin Pepijn op zoek gaat naar wat klassieke muziek nu eigenlijk is	LESMATERIAAL: leer het lied <i>Op zijn 'allerbest'</i> (1-2-4)	
Bekijk VLOG 2 waarin Pepijn altvioliste Laura ontmoet die voor hem het thema van Donizetti speelt	LESMATERIAAL: leer de kinderen mee neuriën met de melodie van Donizetti (1-2)	
Bekijk VLOG 3 waarin Pepijn dirigent Stijn ontmoet	Bekijk de INSTRUCTIE video van Stijn over dirigeren	+ LESMATERIAAL voer de dirigeeropdrachten uit
Bekijk de INSTRUCTIE video van slagwerker Theun	LESMATERIAAL: leer de bodypercussie aan met behulp van de verschillende aanleevormen (1-2-3)	

In de uitwerking van al het lesmateriaal is rekening gehouden met de verschillende muzikale ervaringen van de klassen en ook van de groepsleerkracht en/of vakdocent muziek. Je kunt als docent zelf kiezen welke muzikale activiteiten aansluiten bij het niveau en de belevingswereld van je groep. Naast de participatieonderdelen is er nog veel meer leuk lesmateriaal beschikbaar rondom het lied, de bodypercussie en de muziekstukken.

Naast het digitale lesmateriaal vindt er ook een ontmoeting van 2 musici van het Nederlands Philharmonisch Orkest in de klas plaats: het bliksemconcert. De musici zullen hun instrument laten horen, een klein concertje geven, het lied 'op z'n allerbest' met de klas zingen, de bodypercussie doen, vragen van kinderen beantwoorden en een aantal kinderen mogen het duo dirigeren! De datum van het bezoek wordt met de school afgestemd.

Er is gekozen om in het lesmateriaal te werken met eenvoudige opnames (piano+zang) die vooral bedoeld zijn om de liedjes en ritmes laagdrempelig in te studeren met de kinderen. Zo houden we de impact van het grote symfonieorkest en de kracht van muziek die live uitgevoerd wordt zo groot mogelijk tijdens het concert.

We wensen jullie veel plezier met de voorbereidingen in de klas en het bliksemconcert!

Tot ziens in de NedPhO-Koepel!

Starten met dit project!

1. Bekijk met de kinderen het [intropje](#) van Pepijn.
2. Vertel de kinderen dat jullie de aankomende periode met 'Welkom bij het Orkest aan de slag gaan in de klas. Vertel dat er musici zullen langskomen voor een bliksemconcert en dat de kinderen zelf een concert zullen bezoeken in de NedPhO-Koepel
3. Maak een keuze uit het lesmateriaal en ga aan de slag met je klas. We wensen jullie heel veel plezier!
4. Let op: het is belangrijk de vlogs op de juiste volgorde te bekijken.

HET LIED 'OP Z'N ALLERBEST'

Doelen voor het lied 'Op z'n allerbest'

- Kinderen doen onderzoek naar het symfonieorkest
- Kinderen zingen zelfstandig het lied op z'n allerbest
- Kinderen formuleren vragen voor een gesprek met de musici
- Kinderen beluisteren en raken bekend met het repertoire
- Kinderen oefenen met het verschil tussen lange en korte klanken
- Kinderen spelen een spelstuk a.d.h.v. een grafische partituur

1. Op onderzoek uit! (15 min)

In **VLOG 1** gaat Pepijn op onderzoek uit om meer te begrijpen over KLASSIEKE MUZIEK. Hij verzamelt informatie op internet.

- Laat kinderen zoeken op google naar het woord SYMFONIEORKEST. Leg een aantal grote vellen op tafel neer en laat de kinderen woorden rondom symfonieorkest opschrijven. Bespreek deze woorden in de klas.
- **Extra opdracht:** waar zitten de INSTRUMENTEN eigenlijk in een orkest? Zomaar door elkaar of zijn er instrumentengroepen? Teken samen met leerlingen een opstellingsplattegrond van het orkest op een groot vel papier of het bord. Bespreek de instrumentgroepen met elkaar.

Meer weten over de instrumenten?

Laat de leerlingen -in groepjes- informatie over de verschillende instrumenten(groepen) opzoeken op het internet. Hoe ziet het instrument eruit? Waarvan is het instrument gemaakt? Hoe bespeel je het instrument? Hoe klinkt het instrument?

thuisopdracht

Laat de leerlingen gedurende een aantal dagen zelf verzamelen waar en wanneer zij klassieke muziek horen. Extra bonuspunten voor wie weet wat ze gehoord hebben.

2. Luisteren naar het lied (10 min)

- LUISTER naar de opname van het lied 'Op z'n allerbest'.
Stel een aantal actieve luistervragen aan de kinderen zoals;
  - Hoe heet de stok van de dirigent? Antwoord: baton
  - Over welke instrumenten wordt er gezongen?
Antwoord:
strijkers (viool/altviool/cello/contrabas)
houtblazers (dwarsfluit/hobo/klarinet/fagot)
koperblazers (hoorn/trompet/trombone/tuba)
slagwerk (pauken/kleine trom/grote trom/bekken/xylofoon)
harp
- Luister nu nog een keer naar de opname en vraag aan de kinderen; hoe vaak hoor je de zin 'wanneer klinkt het orkest'? Antwoord: 10 keer

3. Vraag het de musici! (10 min)

Wanneer klinkt het orkest eigenlijk op z'n 'allerbest'? Voer met de kinderen voorafgaand aan het bliksemconcert van de musici in de klas- een klassengesprek over wanneer het orkest op z'n best zou kunnen KLINKEN. Hoe denken de kinderen hierover? Wat is er belangrijk? Denk aan hierbij aan: *samenspel, de noodzaak van een dirigent, aanwezigheid van alle instrumenten, moet je vaak repeteren, maak de ruimte uit waar het orkest zit, maakt het uit wat het publiek doet enz.*

Noteer na afloop van het gesprek eventuele randvoorwaarden die volgens de klas nodig zijn om het orkest op z'n 'allerbest' te laten klinken.

Herhaal deze opdracht tijdens het bliksemconcert: Hoe denken de musici zelf dat het orkest op z'n allerbest klinkt? Hebben ze echt een dirigent nodig? Of kunnen ze ook zonder. Vraag het de musici tijdens hun bezoek aan de klas!

4. Aanleren van het lied 'Op z'n allerbest' (30-45 min)

De kinderen leren het **lied 'Op z'n allerbest'** zelf zingen.

Voor het aanleren van dit lied zijn twee manieren beschreven. Het aanleerspel is bedoeld voor groepen die veel ZINGEN in de klas en ook gewend zijn om langere liederen te zingen.

'Op z'n allerbest door de week' is bedoeld voor klassen waar niet zoveel gezongen wordt.

Hier leren de kinderen steeds een stukje van het lied totdat ze het hele lied kennen.

Aanleerspel (voor een klas die regelmatig liedjes zingt)

Vorbereiding voor de docent: print het **knipvel** een aantal keer uit en schrijf of projecteer de **tekst van het refrein en de finale** op het bord.

Stap 1 Deel de stukjes tekst uit aan de leerlingen.

Elke leerling heeft zijn eigen stukje tekst en deelt deze niet met de anderen.

Het refrein en de finale staat op het bord. De leerlingen luisteren naar het lied.

Wanneer ze hun eigen tekst horen gaan ze staan en spreken/zingen hun tekst mee.

Zo worden uiteindelijk de groepjes gevormd voor Stap 2.

Stap 2 Wie heeft dezelfde tekst? Maak groepjes met leerlingen die dezelfde tekst hebben. Luister nog eens naar het lied en laat de groepjes meezingen/meespreken met het lied. Het refrein zingt iedereen mee.

Stap 3 Laat de groepjes nu op de juiste plek zitten in het orkest. Gebruik daarbij de opstellingsplattegrond die bij opdracht 'Op onderzoek uit!' is gemaakt. Heb je deze opdracht nog niet gedaan? Bespreek dan eerst met de klas de opstelling van een orkest. Laat vervolgens één leerling de dirigent zijn die de groepjes op het juiste moment 'aan zet'.

'Op z'n allerbest door de week' (aanleervorm voor een klas die niet zo vaak zingt)

Zing iedere dag (5-10 min) met je klas en leer het lied van maandag tot vrijdag. Er komt dagelijks een stukje bij totdat je het hele lied hebt ingestudeerd met de kinderen.

Op **Maandag**

- Zing het refrein eerst een keer helemaal voor. Vervolgens zing je steeds 1 zin voor en de kinderen zingen je na. Pak de **tekst van het lied** erbij en zing de refreinen met de opname mee.

Op **Dinsdag**

- Luister naar de opname van **'die Moldau'**. Vraag de kinderen om 5 woorden op te schrijven als ze naar deze muziek aan het luisteren zijn. Bespreek de woorden die de kinderen

Uitdaging! de laatste twee zinnen van het refrein komen nog twee keer terug. Lukt het jullie om deze ook met de klas mee te zingen.

hebben opgeschreven en schrijf er een aantal op het bord. Verdeel de gegeven woorden in 4 categorieën en bespreek deze categorieën:

- 1) **emoties:** wat het met je doet (woorden als: boos/blij/vrolijk/angstig)
- 2) **gedachtes:** waar je aan denkt (woorden als vakantie/feestje/lift)
- 3) **oordeel:** wat je ervan vindt (woorden als mooi/lelijk/saai)
- 4) **het orkest:** wat bij het orkest/muziek hoort (woorden als dirigent/violen/muziek/snel/langzaam)

- Laat de leerlingen vervolgens hun eigen woorden verdelen onder de vier groepen. Hebben ze ergens een lege plek? Luister nogmaals met de klas naar de opname en laat de leerlingen bij elke groep tenminste 1 woord opschrijven. Bewaar de blaadjes voor de opdracht van morgen.
- Leer nu het couplet over de strijkers aan. Doe dit weer d.m.v. voor- en nazang zoals op maandag.

Op **Woensdag**

- Luister naar [Bruckner Symfonie nr. 8, vierde deel](#) en herhaal de luisteropdracht die beschreven staat bij dinsdag. Vergelijk de met de woorden die de kinderen gisteren opgeschreven hebben (voor de strijkers) met de woorden van vandaag.
- Leer nu het couplet over de blazers aan d.m.v. voor- en nazang.

Op **Donderdag**

- Luister met je groep naar de [harpcadenza](#). Laat de kinderen tekenen hoe ze denken dat dit instrument eruitziet. Bekijk vervolgens de harpcadenza op de video. Gebruik hiervoor [deze video](#).
- Vergelijk de tekeningen van de kinderen met hoe de harp eruitziet. *Waren er kinderen die snaren hebben getekend? Zijn er kinderen die bedacht hebben hoe je dit instrument bespeeld? En klopt dat een beetje met hoe de harp bespeeld wordt? Zijn er kinderen die getekend hebben hoe groot het instrument is?*
- BONUSVRAAG! Herkent iemand deze muziek misschien? Antwoord: dit is hetzelfde stuk als op dinsdag (Moldau) beluisterd is bij de strijkers maar deze keer uitgevoerd op harp.
- Leer de tekst aan over het slagwerk, de harp en de dirigent door middel van de *wegveegtechniek*; schrijf de tekst op het (digi)bord. Zing steeds een regel voor en laat de kinderen nazingen. Zodra de kinderen een zin goed kunnen zingen, 'veeg' (of haal) je de zin weg op het bord totdat de tekst helemaal verdwenen is. **Tip!** Je kan ook woorden weghalen i.p.v. zinnen als je de tekst vaker wilt herhalen.

Op **Vrijdag**

- De leerlingen hebben de afgelopen dagen een aantal keer het lied gehoord en stukjes daaruit geleerd. Bespreek met de klas de onderdelen waaruit dit lied bestaat in willekeurige volgorde: noem hierbij het intro (1) – couplet (2) – refrein (3) – finale (4) – doorwerking (5) – tussenspel (6). Geef elk onderdeel een nummer en luister met de klas naar het lied. Laat de leerlingen in tweetallen of groepjes de vorm van het lied opschrijven.

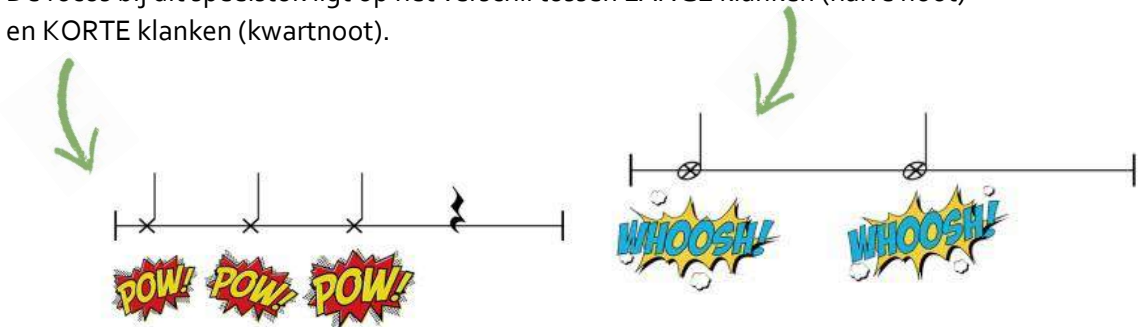
Antwoord: 1-3-2-2-3-6-5-4

- Zing het hele lied met de klas. De kinderen hebben het lied deze week vaak gehoord en zullen de finale vanzelf zingen. Zo niet, gebruik dan voor- en nazang zoals beschreven staat bij de opdracht van maandag.
- Uitdaging: jullie kunnen ook meezingen met de **karaoke versie**.

5. Speelstuk 'Op z'n Best' (15 min)

Een leuke variatie op zingen van het lied is om met de klas mee te SPELEN met het lied. Zo kun je het lied nog veel vaker horen zonder dat het gaat vervelen.

De focus bij dit spelstuk ligt op het verschil tussen LANGE klanken (halve noot) en KORTE klanken (kwartnoot).

GOED OM TE WETEN!

bij dit spelstuk heb je de grafische partituur en de opname van het lied nodig. Verder is het handig om de volgorde vooraf al een keer te hebben doorgenomen zodat je weet welke regel je moet aanwijzen.

- Bespreek met de klas het verschil tussen lange en korte klanken. Laat de kinderen vervolgens zelf naar voorbeelden van lange en korte klanken zoeken door ze te laten experimenteren met hun stem,

bodypercussie en geluiden met voorwerpen

uit het klaslokaal. *Een tik met een potlood of een*

klap in de handen is bijvoorbeeld kort, terwijl een

veeg met je hand over je been of met de bezem over de vloer lang is.

- Heeft iedereen een lange en een korte klank gevonden? Laat de **grafische partituur** zien op het digibord en oefen de WHOOSH! En de POW! (lang – lang – kortkortkort) een paar keer zonder muziek.
- Als de kinderen het ritme onder de knie hebben is het handig om alle drie de regels een keer apart te oefenen voordat je begint. Ze lijken hetzelfde maar ze zijn net een beetje anders!
- Zijn jullie er helemaal klaar voor? Zet dan het **lied** aan en speel mee!

DONIZETTI

Doelen bij Donizetti

- Kinderen luisteren naar en raken bekend met het repertoire
- Kinderen kunnen zelfstandig de melodie van 'Una Fortiva Lagrima' mee neurien.
- Kinderen leren emoties en personages te verbinden aan verschillende soorten stemgebruik

In **VLOG 2** van Pepijn bezoekt hij altvioliste Laura bij haar thuis. Zij speelt daar het prachtige thema van Donizetti's 'Una Fortiva Lagrima' voor Pepijn.

1. Luisteropdracht (10 min)

- BEKIJK met de klas naar **een fragment uit de Franse editie van 'The Voice'**. Hier wordt 'Una Fortiva Lagrima' van Donizetti gezongen. Zet het fragment bij 0.50 stop en bespreek het fragment kort met de klas na. Stel vragen als;
  - Herkennen de kinderen het lied?
  - In welke muziekstijl wordt er gezongen?
  - Hoe oud denk je dat de zanger is in dit fragment?
  - Hoe oud denk je dat de muziek uit dit fragment is? (**Antwoord:** 1832)
  - Gaan de coaches bij deze blind audities omdraaien? Waarom wel/niet?
  - Zou jij omdraaien voor deze zanger? Waarom wel/niet?
- Kijk vervolgens de rest van het fragment en bespreek indien gewenst stukjes van de video en de vooraf gegeven antwoorden.

2. Aanleren van de melodie (15 min)

- LUISTER naar **het lied** en neurie een aantal keer mee.
- Het fragment bestaat uit 4 muzikale zinnen. Verdeel de klas in 2 groepen en zing het fragment in vraag en antwoord. Laat groep A: zin 1 + 3 zingen en groep B reageert met zin 2 + 4. Gebruik hierbij de opname van het lied ter ondersteuning.

Variaties: varieer in soorten groepen:
• jongens/meiden of verdeel de klas in 4
• groepen (elke groep 1 zin) of zing de vier zinnen
• stapelend. Groep 1 zingt zin 1, groep 1+2 zingen
• zin 2, groep 1+2+3 zingen zin 3, groep 1+2+3+4
• zingen zin 4

- De muziekstijl van 'Una Fortiva Lagrima' is zoals je kon horen op het filmpje opera. Hoe klinkt het als je opera zingt? Kan iemand dat voordoen? En hoe staat een operazanger? Beeld met de klas uit en laat horen hoe een operazanger beweegt en klinkt. Doe dit vrij, naar eigen interpretatie en een beetje humor.
- Zing vervolgens de melodie op 'noe' op verschillende manieren met je klas. Bijvoorbeeld als een zeeman/ kind/ deftige dame of heer/ rapper/ popster/ bejaarde/ onderwater etc. Laat leerlingen eventueel ook zelf PERSONAGES verzinnen. Denk bij deze werkvorm ook aan lichaamshouding.

Tip! deze werkvorm kan voor veel energie en plezier zorgen wanneer deze vol overgave wordt gedaan.

- Zing ook een keer met de **karaoke versie** mee.

DIRIGEREN

Doelen bij dirigeren

- Kinderen leren de functie van de dirigent kennen
- Kinderen leren de meest voorkomende dirigententekens
- Kinderen luisteren naar en raken bekend met het repertoire

In **VLOG 3** ontmoet Pepijn dirigent Stijn van het NedPhO. Tijdens het concert mogen een aantal kinderen het orkest gaan dirigeren. Het is daarom handig als iedereen de afgesproken tekens van het dirigeren kent.

- Bekijk samen de **instructievideo** van Stijn over dirigeren. Stel luistervragen aan de kinderen:
  - Wat doet het dirigeerstokje?
Antwoord: *verlengt je arm*
  - Waarom heb je de dirigeerstok nodig?
Antwoord: *zodat iedereen in het orkest de dirigent kan zien*
  - Wat is de belangrijkste beweging die de dirigent maakt?
Antwoord: *het tempo aangeven*
  - Wat kun je nog meer aangeven?
Antwoord: *hoe hard of zacht maar ook de sfeer*
  - Kijkt het orkest alleen maar naar het dirigeerstokje?
Antwoord: *nee, ook naar gezichtsuitdrukking en naar lichaamshouding*
  - Hoe heet het dirigeerstokje ook wel?
Antwoord: *baton*

- **Dirigeertekens tijdens het concert**

Bespreek de **DIRIGENTEN TEKENS** met de kinderen.

1. aan (handen open, handpalm naar boven)
2. uit (twee vuisten gesloten voor je houden)
3. harder (beweging naar boven met twee handen)
4. zachter (beweging naar beneden met twee handen)

- Luister naar de muziek van **Johann Strauss** Auf der Jagt.

Dirigentspel: verdeel de klas in jongens en meiden.

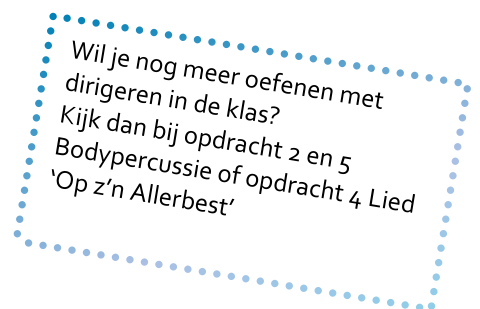
De meiden mogen beginnen: laat de meiden met hun eigen baton het ritme aangeven bij het stuk zoals Stijn in de video

al even voor heeft gedaan. Wie lukt het ook al om harder en zachter mee te laten zien? En emotie over te brengen of lichaamshouding toe te voegen aan het dirigeren?

Na het eerste schot (0.40) zijn de jongens aan de beurt. Zij mogen nu dirigeren.

(1.17) klinkt het tweede schot. Nu mogen de jongens en de meiden samen dirigeren. De docent wijst 1 iemand aan die stopt. Dat kind wijst de volgende aan die stopt enzovoort totdat er voor het einde nog 1 dirigent over is (dit moet dus heel vlot gaan en is handig om voorafgaand aan de opdracht even te oefenen).

Bespreek kort met de kinderen na hoe deze opdracht gelopen is.

SAMBA BODYPERCUSSIE

Doelen voor de bodypercussie

- kinderen leren 4 verschillende ritmes + break van de bodypercussie
- kinderen kunnen zelfstandig de 4 ritmes van de bodypercussie spelen
- kinderen kunnen de ritmes door elkaar uitvoeren
- kinderen spelende bodypercussie met een samba mee

1. [Bekijk het instructiefilmpje](#) van slagwerker Theun (5 min)

Theun leert de kinderen een BODYPERCUSSIE die ze samen met het orkest zullen uitvoeren tijdens het concert. Bekijk de INSTRUCTIE VIDEO en probeer de bewegingen van de bodypercussie alvast met Theun mee te doen.

2. Bodypercussie in 4 groepen (15 min)

- De bodypercussie bestaat uit 4 verschillende ritmische bewegingen en een 'break'. Je kan de verschillende ritmes eerst een keer samen oefenen met de klas. Gebruik hiervoor de aparte aanleervideo's: [sambaritme 1](#), [sambaritme 2](#), [sambaritme 3](#), [sambaritme 4](#), [break](#).
- Oefen de ritmes ook zonder de video's en kijk in hoeverre de kinderen de ritmes zelfstandig kunnen uitvoeren.

- Kunnen de kinderen de 4 ritmes én de break spelen? Speel dan twee ritmes door elkaar heen. Verdeel de klas in 'SPLITSCREEN' positie net als in de video; maak eerst twee groepen en vorm twee vierkanten in de klas.

Groep 1 speelt **partij 1** (*peer, peer, peer, peer*) en groep 2 speelt **partij 4** (*ik bespeel de tamburin*). Let erop dat het tempo tijdens het uitvoeren van de ritmes hetzelfde blijft!

- Lukt het goed om met twee groepen door elkaar te spelen? Probeer dan nog meer ritmes toe te voegen. Bijvoorbeeld eerst groep 3 met **partij 3** (*appel, peer, appelgebak*) en daarna groep 4 met **partij 2** (*sinaasappel*).

Zin in een uitdaging? Kies een **DIRIGENT** uit en laat de dirigent groepjes 'aan' en 'uit'zetten. Er kunnen dus meerdere groepjes tegelijk klinken of misschien wel allemaal of juist maar 1.

- **Voor de vakdocent of muzikale groepsleerkracht;**

De 'break' kun je toevoegen als het lukt om de partijen door elkaar te spelen. Tel tijdens het spelen van de ritmes, 4 tellen af (met je hand in de lucht en zonder geluid) en probeer de kinderen de break 4 keer achter elkaar uit te laten voeren. Daarna spelen ze direct weer hun eigen ritme verder.

3. Speel mee met de samba! (5-10 min)

- Vind je klas het moeilijk om het ritme vast te houden? Of wil je graag variëren? Probeer de bodypercussie een keer mee te spelen met de SAMBA. Je kan hiervoor gebruik maken van deze swingende samba backingtracks.

[samba backingtrack 1](#)
[samba backingtrack 2](#)
[samba backingtrack 3](#)

- Afhankelijk van de ervaring van je groep kun je kiezen voor stap 1 of stap 2.

Stap 1 Kies met de groep één van de vier partijen en speel de samba KLASSIKAAL mee. Kies vervolgens één van de andere partijen en herhaal de opdracht. Geef wel duidelijk van tevoren aan wanneer je wilt wisselen. **TIP!** steek 4 tellen lang 3 vingers in de lucht als je naar partij 3 wilt wisselen, zo hebben de kinderen de tijd om te reageren op de wisseling.

Stap 2 Speel de samba mee zoals in de vier groepjes uit de vorige opdracht.

BLADMUZIEK bij de bodypercussie.

partij 1

peer peer peer peer

stamp stamp + klap stamp stamp + klap
grond tik grond tik
(onderkant stok)

partij 2

si - naas - ap - pel si - naas ap-pel si naas - ap - pel si - naas - ap-pel

been been been been been been etc.
grond grond grond grond etc.
(steeds zachter en zachter... tot stil)

partij 3

ap - pel peer ap-pel - ge-bak

borst borst borst borst borst borst borst borst
grond grond tik grond grond grond grond
(onderkant stok) ('twee sokken tegelijk')

partij 4

ik be - speel de tam - bu - rin

klap klap klap klap klap klap klap klap
tik tik tik tik grond grond grond

break

1 2 3 4 hoed - je van, hoed - je van.

stamp stamp stamp stamp borst borst klap borst borst klap

1 2 3 4 hoed - je van pa - pier. Hey!

stamp stamp stamp stamp klap klap klap klap klap armen in de lucht

4. Bedenken van je eigen tekst! (10 min)

- VERZAMEL met de kinderen woorden rondom het orkest. Vergelijk de woorden met de woorden uit de bodypercussie: zo heeft het woord 'peer' 1 lettergreep net zoals het woord 'pauk' of 'trom' en 'ap-pel' heeft 2 lettergrepen net zoals het woord 'ba-ton'.
- Maak met de woorden die jullie verzameld hebben nu een EIGEN unieke TEKST die past bij de bodypercussie.

Je kunt natuurlijk ook gebruik maken van woordcombinaties zoals 'ap-pel-peer' (3 lettergrepen) kan vervangen worden door 'com-po-nist'.

- Oefen de bodypercussie ook zonder woorden. Zo kun je het ritme nog beter horen!

5. Een STOKKENSPEL voor de VAKDOCENT MUZIEK of de muzikale leerkracht! (15 min)

Vorbereiding voor de docent: maak een kring en geef ieder kind twee stokken.

- *De bodypercussie kan ook uitgevoerd worden als stokkendans. De beschrijving van de bewegingen voor deze stokkendans staan vermeld in de onderste regel van de bladmuziek. Hieronder staat een toelichting bij de bladmuziek.*

Tik	stokken tikken op elkaar
Grond	met de bovenkant van de stokken tik je op de grond
Grond met onderkant	hou je stokken recht op en tik met de onderkant van je stok op de grond

- *Oefen eerst alle partijen klassikaal en vervolgens achter en/of door elkaar heen. Zitten de partijen er goed in? Roep tijdens het klassikaal spelen af en toe een cue. Bijvoorbeeld: 'speel drie' waardoor de kinderen partij 3 gaan spelen.*
- *Verdeel de klas weer in vier groepen en speel nu de vier partijen door elkaar heen. Laat één leerling de dirigent zijn en de groepen aan- en uitzetten. Maak zo nodig of gewenst gebruik van één van de backingtracks uit oefening 3.*

Extra videomateriaal

Zin om nog meer te zien?

Bekijk [deze video](#) over Slagwerk NedPhO

SJOSTAKOVICH 8, deel 2

Doelen bij Sjostakovich 8

- Kinderen ontwikkelen een luisterhouding en leren hun mening te geven
- Kinderen leren muziek en de sfeer of stijl van muziek te vertalen naar een beeld

1. Luister, voel, denk en oordeel.

- Luister met de klas naar de opname van **Sjostakovich 8, deel 2**. Vraag de kinderen om 5 WOORDEN op te schrijven als ze naar deze muziek aan het luisteren zijn. Bespreek de woorden die de kinderen hebben opgeschreven en schrijf er een aantal op het bord. Verdeel de gegeven woorden in 4 categorieën en bespreek deze categorieën:
  - 1) emoties:** wat het met je doet (woorden als: boos/blij/vrolijk/angstig)
  - 2) gedachtes:** waar je aan denkt (woorden als vakantie/feestje/lift)
  - 3) oordeel:** wat je ervan vindt (woorden als mooi/lelijk/saai)
  - 4) het orkest:** wat bij het orkest/muziek hoort (woorden als dirigent/violen/muziek/snel/langzaam)

- Laat de leerlingen vervolgens hun eigen woorden verdelen onder de vier groepen. Hebben ze ergens een lege plek? Luister nogmaals met de klas naar de opname en laat de leerlingen bij elke groep tenminste 1 woord opschrijven.

- Maak een 'SFEER-SELFIE'
Maak met de kinderen een tableau vivant (stilstaand beeld) om de sfeer van het muziekstuk te visualiseren. Verdeel de klas in 4 groepen en geef ze één van de categorieën; emoties/gedachtes/oordeel/orkest. Geef de kinderen de volgende instructie:

'We maken een SFEER-SELFIE met de klas. We gaan nog eens luisteren naar muziek en terwijl jullie luisteren poseer je met je groepje alsof je een SELFIE gaat nemen. Denk eraan dat je SELFIE moet passen bij de categorie die jullie als groepje gekregen hebben. Je moet dus met elkaar (snel) nadenken hoe je dat wilt gaan uitbeelden. Denk aan je lichaamshouding en je gezichtsuitdrukking. Je mag ook objecten uit de klas gebruiken. Als de opname stopt moet iedereen stil staan voor de foto.'

- Maak een echte foto's van de groepjes en maak als aandenken ook een foto van alle groepjes samen.
- Herhaal de opdracht nog een keer: deze keer mag 1 groepje kijken. Zij lopen als het muziekstuk klaar is rond om de andere selfies te bekijken. Wat zien ze allemaal?

Sjostakovich 8.
Dit stuk heeft Sjostakovich geschreven ter nagedachtenis van de slachtoffers van fascisme en oorlog. Hij schreef dit stuk in Dresden waar hij de puinhopen van de bombardementen van de tweede wereldoorlog zag.

Ben je dol op het maken van SELFIES?
Herhaal de opdracht dan ook met andere muziekstukken.

Via de volgende linkjes is de bladmuziek te bekijken:

- [Op z'n allerbest](#)
- [Donizetti](#)
- [Samba](#)
- [Samba break](#)

AFTEKENLIJST VOOR DE GROEPSLEERKRACHT

Bekijk VLOG 1 waarin Pepijn op zoek gaat naar wat klassieke muziek nu eigenlijk is	
LESMATERIAAL: leer het lied <i>Op zijn 'allerbest'</i> <ul style="list-style-type: none"> • Behandel tenminste opdracht 1, 2 en 4	
Bekijk VLOG 2 waarin Pepijn altvioliste Laura ontmoet die voor hem het thema van Donizetti speelt	
LESMATERIAAL: leer de kinderen mee neuriën met de melodie van Donizetti	
Bekijk VLOG 3 waarin Pepijn dirigent Stijn ontmoet	
Bekijk de INSTRUCTIE video van Stijn over dirigeren	
LESMATERIAAL: voer de dirigeeropdrachten uit	
Bekijk de INSTRUCTIE video van slagwerker Theun	
LESMATERIAAL: leer de bodypercussie aan met behulp van de verschillende aanleervormen <ul style="list-style-type: none"> • Behandel tenminste opdracht 1, 2 en 3	